

Majandus- ja kommunikatsiooniministri
 18. juuli 2011. a määruse nr 77
 „Mootorsõiduki ja selle haagise tehnonõuetele
 vastavuse kontrollimise tingimused ja kord”
 lisa 4
 (majandus- ja taristuministri
 20.07.2015. a määruse nr 98 sõnastuses)

Sõiduki ülevaatusel kontrollitavate osade, seadmete, sõlmede ja nendel avastatud vigade loetelu ning kontrollimise meetodika

1. Kontrollimise käigus saadud hinnangu tulemused peavad olema, niipalju kui ilma sõiduki osi demonteerimata on visuaalsel vaatlusel või mõõtmisega võimalik kontrollida, vastavuses sõidukile ja selle varustusele kehtestatud nõuetega.

2. Ülevaatusel tuvastatud rikete ja puuduste kategooriate definitsioonid

2.1. *VO – „väheohtlikud rikked ja puudused”*: lihtsamad mittevastavused, millel ei ole olulist mõju sõiduki turvalisusele. Mittevastavused on lihtsalt kõrvaldatavad ühe osa või sõlme vahetamise, kinnitamise või lihtsa reguleerimise teel.;

2.2. *OV – „ohtlikud rikked ja puudused”*: mittevastavused, mis võivad ohustada sõiduki turvalisust või panna teised liiklejad ohtu või reostavad keskkonda. Mittevastavuse kõrvaldamiseks on vajalikud eriseadmed või eriettevalmistusega töötajad.;

2.3. *EOV – „eriti ohtlikud rikked ja puudused”*: mittevastavused, mis kujutavad otsest ja vahetut ohtu liiklusohutusele või keskkonnale. Sõidukit on ohtlik kasutada ka juhul, kui ollakse teadlik mittevastavusest ning mille esinemisel ei ole võimalik liiklusseaduse § 73 lõikes sätestatu kohaselt sõita ohutult parkimis- või remondikohta.

3. Ülevaatusel kohustuslikule kontrollimisele kuuluvate osade, seadmete ja varustuse loetelu ning vigade määramise kriteeriumid.

Kontrollitav osa, seade, sõlm või varustus	Kontrollimise meetod	Ülevaatusel mitteläbimise põhjused	Rikke/puuduse kategooria		
			VO	OV	EOV
0. SÕIDUKI IDENTIFITSEERIMINE					
0.1.Registreerimismärgid	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Registreerimismärk puudub (registreerimismärgid puuduvad) või on kinnitatud selliselt, et see võib (need võivad) ära kukkuda. 2) Kiri puudub või on loetamatu. 3) Ei vasta sõiduki dokumentidele või registriandmetele. 4) Registreerimismärk või selle paigutus ei vasta nõuetele. 5) Paigaldatud on registreerimismärgi nähtavaid tunnuseid omavaid või matkivaid märke.	X	X	
0.2. Valmistajatehase tähis	Kontrollitakse	1) Puudub või seda ei ole võimalik		X	

(VIN-kood)/ tehasetähis/ seerianumber	vaatlusega.	leida. 2) Loetamatu või ebatäielik		X	
1. PIDURISÜSTEEM					
1.1. Mehaaniline seisund ja toimimine					
1.1.1. Sõidupiduri pedaali/ käsipiduri hoova liikumine	Kontrollitakse vaatlusega ja pidurisüsteemi käitamisega.	1) Pedaal/hoob liigub raskelt. 2) Ülemäärane kulumine või lõtk.		X X	
1.1.2. Pedaali/ käsipiduri hoova seisund ja pidurijuhtimisseadme käigutagavara	Kontrollitakse vaatlusega ja pidurisüsteemi käitamisega.	1) Liigne või ebapiisav käigutagavara. 2) Piduriseade ei vabane korralikult. 3) Piduriseade ei vabane korralikult ja mõjutab pidurite toimimist. 4) Piduripedaali libisemisvastane osa puudub, on lahtine või siledaks kulunud.	X	X X X	
1.1.3. Vaakumpump või kompressor ja mahutid	Kontrollitakse vaatlusega tavapärase tööõhu juures.	1) Ebapiisav õhurõhk (nt. vaakum), et võimaldada piduri rakendamist vähemalt neli korda pärast hoiatusseadise töölehakkamist (või kui mõõtur näitab ohtu). 2) Ebapiisav õhurõhk (nt. vaakum), et võimaldada piduri rakendamist vähemalt kaks korda pärast hoiatusseadise töölehakkamist (või kui mõõtur näitab ohtu). 3) Ohutuks tööks vajaliku õhurõhu/vaakumi tekkeks kuluv aeg ei vasta nõuetele. 4) Kaitseklaap või rõhualandusventiil ei tööta. 5) Märkimisväärset rõhulangust põhjustav õhuleke või kuuldavahid õhulekked. 6) Pidurisüsteemi toimimist mõjutada võiv väline kahjustus.		X X X X	X
1.1.4. Alarõhu hoiatusmärgutuli või mõõtur	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Mõõtur või märgutuli on defektne või ei tööta. 2) Alarõhku ei ole võimalik kindlaks teha.	X		X
1.1.5. Seisupidurikraan	Kontrollitakse vaatlusega pidurisüsteemi käitamisel.	1) Käepide on pragunenud, kahjustunud või liigselt kulunud. 2) Käepide on ebakindlalt kinnitatud. 3) Ühendused on lahti või süsteem lekib. 4) Mitterahuldav toimimine.		X X X X	
1.1.6. Seisupidur, pidurihoob, piduri lukustus, elektromehaaniline seisupidur	Kontrollitakse vaatlusega pidurisüsteemi käitamisel.	1) Piduri lukustus ei pea kindlalt. 2) Hoovaliigend või lukustusmehhanism on kulunud. 3) Hoovaliigendi või lukustusmehhanismi ülemäärane kulumine. 4) Hoova liigne liikumine, mis viitab	X	X X X	

		ebaõigele reguleerimisele. 5) Tööseade puudub, see on kahjustunud või ei tööta. 6) Mitterahuldav toimimine, hoiatusmärgutuli näitab riket.		X X	
1.1.7. Piduriklapid/ventiilid (sõidupidurikraanid, rõhualandajad, regulaatorid)	Kontrollitakse vaatlusega pidurisüsteemi käitamisel.	1) Klapp/ventiil on kahjustunud või õhku lekib liigselt. 2) Kompressorist tuleb liigselt õli. 3) Klapp/ventiil on ebakindel või valesti paigaldatud. 4) Pidurivedeliku leke.	X	X X X	
1.1.8. Haagisepidurite ühendused (elektrilised ja pneumaatilised)	Kõigi pukseeriva veoki ja haagise pidurisüsteemide ühenduste lahtivõtmine ja uuesti ühendamine.	1) Eralduskraan või ühendusotsak on defektne. 2) Eralduskraani või ühendusotsaku halvenenud seisund mõjutab pidurite toimimist. 3) Eralduskraan või ühendusotsak on valesti paigaldatud. 4) Eralduskraani või ühendusotsaku valesti paigaldus mõjutab pidurite toimimist. 5) Ülemäärased lekked. 6) Ühendused ei toimi õigesti.	X X	X X X	X
1.1.9. Energiavaru survepaak, suruõhupaak	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Paak on kahjustunud või korrodeerunud. 2) Paak on tugevalt kahjustunud, korrodeerunud või lekib. 3) Kondensaadi klapi toimimine on halvenenud 4) Kondensaadi klapp ei toimi. 5) Paak on ebakindel või valesti paigaldatud.	X X	X X X	
1.1.10. Pidurivõimendid, peasilinder (hüdraulilistel süsteemidel)	Kontrollitakse vaatlusega pidurisüsteemi käitamisel.	1) Võimendi on defektne või töökõlbmatu. 2) Peasilinder on defektne või selle kinnitus on ebakindel, kuid pidur toimib. 3) Peasilinder on defektne või selle kinnitus on ebakindel ja see mõjutab pidurite toimimist. 4) Pidurivedeliku tase on alla miinimumi. 5) Pidurivedeliku tase on tunduvalt alla miinimumi. 6) Pidurivedeliku tase ei ole enam nähtav. 7) Puudub peasilindri paagi kork. 8) Pidurivedeliku hoiatuslamp põleb või on defektne. 9) Pidurivedeliku taseme hoiatussüsteem ei tööta korralikult.	X X X	X X X	X X
1.1.11. Jäigad piduritorud	Kontrollitakse vaatlusega pidurisüsteemi käitamisel.	1) Ilmne purunemise või murdumise oht. 2) Torud või ühenduskohad lekivad (õhkpidurid).		X	X

		<p>3) Torud või ühenduskohad lekkivad (hüdraulilised pidurid).</p> <p>4) Torud on kahjustunud või ülemäära korrodeerunud.</p> <p>5) Torude kahjustused või korrodeerumine mõjutab pidurite toimimist.</p> <p>6) Torud on valesti paigaldatud.</p> <p>7) Torud on valesti paigaldatud ja need võivad viga saada.</p>	X	X	X
1.1.12. Elastsed pidurivoolikud	Kontrollitakse vaatlusega pidurisüsteemi käitamisel.	<p>1) Ilmne purunemise või murdumise oht.</p> <p>2) Voolikud on väändunud või liiga lühikesed.</p> <p>3) Voolikud on kahjustunud või hõõrdunud.</p> <p>4) Voolikud või ühenduskohad lekivad (õhupidurid).</p> <p>5) Voolikud või ühenduskohad lekivad (hüdraulilised pidurid).</p> <p>6) Voolikud paisuvad rõhu all.</p> <p>7) Koorti seisund on kahjustatud.</p> <p>8) Voolikud on poorsed.</p>	X	X	X
1.1.13. Piduri hõõrdkatted ja piduriklotsid	Kontrollitakse vaatlusega.	<p>1) Hõõrdkatted või piduriklotsid on ülemääraselt kulunud.</p> <p>2) Katted või klotsid on määrdunud (õli, määre).</p> <p>3) Hõõrdkatted või piduriklotsid puuduvad või valesti paigaldatud.</p>		X	X
1.1.14. Piduritrumlid, pidurikettad	Kontrollitakse vaatlusega.	<p>1) Piduritrumlid või -kettad on ülemääraselt kulunud või soonelised, pragunenud, ebakindlad või mõranenud.</p> <p>2) Piduritrumlid või -kettad on määrdunud (õli, määre).</p> <p>3) Piduritrumlid või -kettad puuduvad.</p> <p>4) Pidurikilbi ära kukkumise oht.</p>		X	X
1.1.15. Piduritrossid, -vardad, -hoovastik	Kontrollitakse vaatlusega pidurisüsteemi käitamisel.	<p>1) Piduritross on kahjustunud või sõlmes.</p> <p>2) Piduritross on kahjustunud või sõlmes ja mõjutab pidurdamist.</p> <p>3) Muu piduri detail on ülemääraselt kulunud või korrodeerunud.</p> <p>4) Muu piduri detail on ülemääraselt kulunud või korrodeerunud ja mõjutab pidurdamist.</p> <p>5) Piduritrossi, -varda või -liitmiku kinnitus on ebakindel.</p> <p>6) Piduritrossijuhik on defektne.</p> <p>7) Pidurisüsteemi vaba liikumine on piiratud.</p> <p>8) Hoovad/liitmikud ei liigu õigesti, viidates valele reguleerimisele või liigsele kulumisele.</p>		X	X

		9) Poltühendused on stoperdamata.		X	
1.1.16. Töösilindrid (sh vedruakud või hüdraulilised silindrid)	Kontrollitakse vaatlusega pidurisüsteemi käitamisel.	1) Töösilinder on mõranenud või kahjustunud. 2) Töösilinder on mõranenud või kahjustunud ja mõjutab pidurdamist. 3) Töösilinder lekib. 4) Töösilindri kinnitus on ebakindel või valesti paigaldatud. 5) Töösilindri kinnitus on ebakindel või valesti paigaldatud ja mõjutab pidurdamist. 6) Töösilinder on ülemäära korrodeerunud. 7) Töösilinder on ülemäära korrodeerunud ja ilmne mõranemise oht. 8) Survekolvi või -membraani ebapiisav või ülemäärane vabakäik. 9) Tolmukaitse on kahjustunud. 10) Tolmukaitse puudub või on ülemäära kahjustunud.	X	X X X X X X	X X
1.1.17. Pidurdusjõu regulaator	Kontrollitakse vaatlusega pidurisüsteemi käitamisel.	1) Ühendused on defektsed. 2) Ühendused on valesti reguleeritud. 3) Regulaator on kinni kiilunud või ei tööta (ABS-i puhul). 4) Regulaator on kinni kiilunud või ei tööta. 5) Regulaator puudub (kui on nõutud). 6) Andmesilt puudub. 7) Andmesildil olevad andmed on loetamatud või ei vasta nõuetele.	X X X	X X X	X X
1.1.18. Pidurinarre	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Narre on kahjustunud, kinni kiilunud või liigub valesti, ülemäärselt kulunud või valesti reguleeritud. 2) Narre on defektne. 3) Narre on valesti paigaldatud või asendatud.		X X X	
1.1.19. Aeglustusüsteem (kui see on paigaldatud või nõutav)	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Ühendused või kinnitused on ebakindlad. 2) Ühendused või kinnitused on ebakindlad ja mõjutab toimimist. 3) Süsteem on ilmselt defektne või puudub.	X	X X	
1.1.20. Haagisepidurite automaatne rakendumine	Pukseeriva veoki ja haagise pidurisüsteemide ühenduste lahtivõtmine.	1) Ühenduse lahtivõtmisel ei rakendu haagisepidur automaatselt.		X	
1.1.21. Kogu pidurisüsteem	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Muud süsteemi seadmed (näiteks külmumistõrjuk, õhukuivati jms) on väliselt kahjustatud või ülemäära korrodeerunud, nii et see kahjustab pidurisüsteemi. 2) Muud süsteemi seadmed (näiteks		X	X

		<p>külmumistõrjuk, õhukuivati jms) on väliselt kahjustatud või ülemäära korrodeerunud, nii et see kahjustab pidurisüsteemi ja mõjutab pidurdamist.</p> <p>3) Ülemäärane õhu- või külmumisvastase aine leke.</p> <p>4) Ülemäärane õhu- või külmumisvastase aine leke, mis mõjutab süsteemi toimimist.</p> <p>5) Mis tahes komponent on ebakindel või valesti paigaldatud.</p> <p>6) Mis tahes komponenti on sobimatult parandatud või muudetud.</p> <p>7) Mis tahes komponenti on sobimatult parandatud või muudetud ja mõjutab pidurdamist.</p>		X	X
1.1.22. Kontrollklapid	Kontrollitakse vaatlusega.	<p>1) Ühendused puuduvad.</p> <p>2) Ühendused on kahjustunud.</p> <p>3) Ühendused on kasutuskõlbmatud või lekivad.</p>	X	X	X
1.2. Sõidupiduri toimimine ja tõhusus					
1.2.1. Toimimine	Mõõdetakse pidurite staatilise katsetamise seadmel või, kui see ei ole võimalik, teekatsetuse ajal.	<p>1) Ühe või enama ratta pidurdusjõud on ebapiisav.</p> <p>2) Ühe või enama ratta pidurdus ei toimi.</p> <p>3) Ühe ratta pidurdusjõud on vähem kui 70 % sama telje teise ratta maksimaalsest mõõdetud pidurdusjõust. Teekatse puhul kaldub sõiduk liigselt sirgjoonelt kõrvale.</p> <p>4) Mis tahes ratta pidurdusjõud on vähem kui 50% sama telje teise ratta maksimaalsest mõõdetud pidurdusjõust, kui tegemist on juhtteljega.</p> <p>5) Pidurdusjõud ei muutu järk-järgult (blokeerumine).</p> <p>6) Mõne ratta pidur rakendub liiga vara või hilja.</p> <p>7) Ratta täispöörete ajal pidurdusjõud kõigub ülemääraselt.</p>		X	X
1.2.2. Tõhusus	Mõõdetakse pidurite staatilise katsetamise seadmel või, kui seda ei saa tehnilistel põhjustel kasutada, teekatsetusel aeglustusmõõdiku abil. L-kategooria sõiduki katsetamisel ei pea kasutama aeglustusmõõdikut. Teekatsetused tuleks võimalusel teha	<p>1) Pidurdustõhusus on väiksem nõutust.</p> <p>2) Pidurdustõhusus on poole väiksem nõutust.</p>		X	X

	kuivades ilmastikutingimustes siledal ja sirgel teel.				
1.3. Varu-/hädapiduri toimimine ja tõhusus (kui tegemist on eraldi süsteemiga)					
1.3.1. Toimimine	Kui pidurisüsteem on sõidupiduri-süsteemist eraldatud, kasutatakse punktis 1.2.1 osutatud meetodit.	1) Ühe või enama ratta pidurdusjõud on ebapiisav. 2) Ühe või enam ratta pidurdus ei toimi. 3) Ühe ratta pidurdusjõud on vähem kui 70 % sama telje teise ratta maksimaalsest mõõdetud pidurdusjõust. Teekatsetuse korral kaldub sõiduk sirgjoonest liigselt kõrvale. 4) Mis tahes ratta pidurdusjõud on vähem kui 50% sama telje teise ratta maksimaalsest mõõdetud pidurdusjõust, kui tegemist on juhtteljega. 5) Pidurdusjõud ei muutu järk-järgult (blokeerumine).		X X X	X X
1.3.2. Tõhusus	Kui pidurisüsteem on sõidupiduri-süsteemist eraldatud, kasutatakse punktis 1.2.2 osutatud meetodit.	1) Pidurdusjõud on väiksem kui 50 % punktis 1.2.2 osutatud sõidupiduri pidurdustõhususest. 2) Vähem kui 50 % punktis 1 nimetatud väärtustest.		X	X
1.4. Seisupiduri toimimine ja tõhusus					
1.4.1. Toimimine	Piduri rakendamine pidurite staatilise katsetamise seadmel ülevaatusel ajal või teekatsetuse ajal aeglustusmõõdikut kasutades.	1) Ühe ratta pidurdusjõud on vähem kui 30 % sama telje teise ratta maksimaalsest mõõdetud pidurdusjõust.		X	
1.4.2. Tõhusus	Mõõdetakse pidurite staatilise katsetamise seadmel või aeglustusmõõdiku abil või paigutades sõiduki ettenähtud kallakule.	1) Pidurdustõhusus on ebapiisav.		X	
1.5. Aeglustisüsteemi toimimine	Kontrollitakse vaatlusega ning võimaluse korral süsteemi toimimise testimine.	1) Pidurdusjõud ei muutu järk-järgult (ei kohaldata mootorpiduri suhtes). 2) Süsteem ei tööta.		X X	
1.6. Blokeerumatu pidurisüsteem (ABS)	Kontrollitakse vaatlusega ja märgutule kontroll.	1) Märgutule rike. 2) Märgutuli näitab süsteemi riket. 3) Ratta pöörlemissagedusandurid puuduvad või on kahjustunud. 4) Juhtmestik on kahjustatud. 5) Muud osad puuduvad või on kahjustatud.		X X X X X	

1.7. Elektromehaaniline pidurisüsteem (EBS)	Kontrollitakse vaatlusega ja märgutule kontroll.	1) Märgutule rike. 2) Märgutuli näitab süsteemi riket.		X X	
2. JUHTIMISSEADE					
2.1. Mehaaniline seisund					
2.1.1. Roolimehhanismi seisund	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil. Sõiduki rattad on õhus või pöördplatvormidel, tehakse roolirattaga täispööre. Roolimehhanismi toimimise kontroll vaatlusega.	1) Ülekanne ei tööta sujuvalt. 2) Roolivõll, ristvõll on väändunud või selle tihvtid on kulunud. 3) Roolivõll, ristvõll on väändunud või selle tihvtid on kulunud ja sõidukit ei ole võimalik ohutult juhtida. 4) Roolivõll, ristvõll või ajamihammasratas on ülemääraselt kulunud. 5) Roolivõll, ristvõll või ajamihammasratas on ülemääraselt kulunud ja sõidukit ei ole võimalik ohutult juhtida. 6) Roolivõlli ülemäärane liikumine. 7) Roolivõlli ülemäärane liikumine ja sõidukit ei ole võimalik ohutult juhtida. 8) Roolimehhanismist lekkimine. 9) Roolimehhanismist tilkumine. 10) Puudub ohutu roolimehhanism.		X X X X X X	 X X
2.1.2. Roolimehhanismi kinnitus	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil. Ratastega maapinnale toetaval sõidukil keeratakse rooliratast/juhtrauda päripäeva ja vastupäeva või kasutatakse spetsiaalselt kohandatud rooli vabakäigu mõõtjat. Korpuse šassiile kinnitumise kontroll vaatlusega.	1) Roolikarp või roolireduktor ei ole nõuetekohaselt kinnitatud. 2) Roolikarp või roolireduktor ei ole nõuetekohaselt kinnitatud ja üle 50 % kinnitustest on lahti. 3) Kinnitusavad šassiil on välja veninud. 4) Kinnitusavad šassiil on välja veninud ja üle 50 % kinnitustest on kahjustatud. 5) Kinnituspoldid puuduvad või on purunenud. 6) Üle 50 % kinnitustest on kahjustatud. 7) Roolikarbi või roolireduktori korpus on mõranenud. 8) Korpus võib kinnitusest lahti tulla.		X X X X	 X X
2.1.3. Roolihoovastiku seisund	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil. Ratastega maapinnale toetaval sõidukil loksutatakse rooliratast päripäeva ja vastupäeva või kasutatakse spetsiaalselt kohandatud rooli	1) Roolihoovastiku komponendid, mis peaksid olema kindlalt kinnitatud, liiguvad üksteise suhtes. 2) Roolihoovastiku komponendid, mis peaksid olema kindlalt kinnitatud liiguvad ülemäära üksteise suhtes või esineb lahtituleku tõenäosus. 3) Liigendid on ülemäära kulunud. 4) Liigendid on ülemäära kulunud ja esineb lahtituleku tõenäosus. 5) Mõra või deformatsioon hoovastiku		X X X	 X X

	vabakäigu mõõtjat. Roolihoovastiku komponentide võimaliku kulumise ja mõranemise ning nende turvalisuse kontrolli vaatlusega.	osades. 6) Mõra või deformatsioon hoovastiku osades ja sõidukit ei ole võimalik ohutult juhtida. 7) Poltühendused stoperdamata (v.a. isestoperduvad). 8) Komponendid ei ole kohakuti (nt rööpvarras või juhtvarras). 9) Sobimatu parandamine või muutmine. 10) Sobimatu parandamise või muutmise tõttu ei ole võimalik sõidukit ohutult juhtida. 11) Tolmukaitse on kahjustatud või halvenenud seisundis. 12) Tolmukaitse puudub või oluliselt halvenenud seisundis.			X	
			X			X
				X		
2.1.4. Roolihoovastiku toimimine	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil. Rratastega maapinnale toetuval ja töötava mootoriga (roolivõimendi) sõidukil tehakse roolirattaga täispööre. Hoovastiku liikumise kontroll vaatlusega.	1) Roolihoovastiku liikuv osa käib vastu kerele püsivalt kinnitatud osa. 2) Pöördepiirikud reguleerimata või puuduvad.		X		
				X		
2.1.5. Roolivõimendi	Roolimehhanismil kontrollitakse lekete esinemist ja hüdraulikavedeliku taset paagis (kui see on nähtav. Maapinnale toetuvate rataste ja töötava mootoriga sõidukil kontrollitakse võimendiga roolimehhanismi töötamist.	1) Töövedeliku leke. 2) Töövedelikku ei ole piisavalt. 3) Töövedelikku on vähem kui 50 % mahuti mahtuvusest kuni miinimumtasemeni. 4) Mehhanism ei tööta. 5) Mehhanism ei tööta ja sõidukit ei ole võimalik ohutult juhtida. 6) Mehhanism on mõranenud või selle kinnitus on ebakindel. 7) Mehhanism on mõranenud või selle kinnitus on ebakindel ja sõidukit ei ole võimalik ohutult juhtida. 8) Paigutus vale või komponendid käivad üksteise vastu. 9) Paigutus vale või komponendid käivad üksteise vastu ja sõidukit ei ole võimalik ohutult juhtida. 10) Sobimatu parandamine või muutmine. 11) Sobimatu parandamise või muutmise tõttu ei ole võimalik sõidukit ohutult juhtida. 12) Kaablid/ voolikud/ torud on kahjustunud või torud ülemäära	X	X		
				X		X
				X		X
				X		X
				X		X

		korrodeerunud. 13) Kaablid/ voolikud/ torud on kahjustunud või torud ülemäära korrodeerunud ja sõidukit ei ole võimalik ohutult juhtida.			X
2.2. Rooliratas ja -samm ning juhtraud					
2.2.1. Rooliratta/juhtraua seisund	Maapinnale toetuvate ratastega sõidukil loksutatakse rooliratast roolisamba suhtes täisnurga all küljelt küljele ning rakendatakse kerget survet. Vabakäigu kontroll vaatlusega.	1) Rooliratas ja -samm liiguvad üksteise suhtes – kinnitus on lõtv. 2) Roolirattal puudub kinnituseade. 3) Rooliratas võib lahti tulla. 4) Rooliratas, -rõngas või -kodarad või juhtraud on mõranenud või kinnitus halvenenud. 5) Rooliratas, -rõngas või -kodarad või juhtraud on mõranenud või lahti tulnud ja rooliratas või juhtraud võib lahti tulla.		X X X	X X
2.2.2. Roolisamm/roolikann ja roolisamba külge kinnitavad hoovad/kangid	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil. Ratastele toetuval sõidukil lükatakse ja tõmmatakse rooliratast roolisamba suhtes üles-alla, rooliratast/juhtrauda lükatakse roolisamba suhtes täisnurga all eri suundades. Vabakäigu ning kardaan liigendite seisundi kontroll vaatlusega.	1) Rooliratta keskme ülemäärane liikumine üles/alla. 2) Roolisamba ülemise osa ülemäärane liikumine radiaalselt samba telje suhtes. 3) Elastne muhv/liigend on kahjustunud. 4) Kinnitus on defektne. 5) Kinnitustest lahti tulemise oht. 6) Sobimatu parandamine või muutmine.		X X X	X X X
2.3. Rooliratta vabakäik	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil. Ratastele toetuval sõidukil keeratakse rooliratast kergelt päripäeva ja vastupäeva, ilma et rattad liiguks, kusjuures rattad on otseasendis ja roolivõimendiga sõidukitel mootor töötab. Vabakäiku kontrollitakse vaatlusega.	1) Ülemäärane rooliratta vabakäik. 2) Ülemäärane rooliratta vabakäik, mille tõttu ei ole võimalik sõidukit ohutult juhtida.		X	X
2.5. Haagise esitelje pöördering	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Detail on vähesel määral kahjustatud. 2) Detail on tugevalt kahjustunud või pragunenud.		X	X

		3) Ülemäärane lõtk. 4) Ülemäärane lõtk, mille tõttu ei ole võimalik sõidukit ohutult ja otse juhtida. 5) Kinnitus defektne. 6) Üle 50 % kinnitustest lahti.		X	X
				X	X
2.6. Elektrooniline roolivõimendi (Electronic Power Steering, EPS)	Kontrollitakse vaatlusega, mootorit käivitades ja välja lülitades kontrollitakse vastavust rooliratta nurga ja rataste nurga vahel.	1) EPS rikketuli näitab süsteemi riket. 2) Roolivõimendi ei tööta.		X X	
3. NÄHTAVUS					
3.1. Vaateväli	Juhikohalt avaneva vaatevälja kontroll vaatlusega.	1) Takistused juhi vaateväljas, mis mõjutavad oluliselt nähtavust ettepoole ja külgedele. 2) Otsene takistus juhi vaateväljas või välimised tahavaatepeeglid ei ole nähtavad. 3) Päikesesirm või –vari kahjustatud või puudub.	X		
			X	X	
3.2. Klaasi seisund	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Klaas on mõranenud või tuhmunud või selle seisund on halvenenud. 2) Liikluse jälgimist raskendavad kahjustused või tahavaatepeeglid ei ole nähtavad. 3) Nähtavus läbi tuuleklaasi on väga halb. 4) Juhistme seljatoest ettepoole jäävate klaaside läbipaistvus on lubatust väiksem. 5) Klaas ei vasta nõuetele.	X		
				X	X
				X	
3.3. Tahavaatepeeglid või -seadmed	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Peegel või tahavaateseadede puudub või ei ole paigaldatud vastavalt nõuetele (olemas vähemalt kaks tahavaatepeeglit või –seadet). 2) Peegel või tahavaateseadede puudub või ei ole paigaldatud vastavalt nõuetele (olemas vähem kui kaks tahavaatepeeglit või –seadet). 3) Peegel või tahavaateseadede on kahjustunud. 4) Peegel on tugevalt kahjustunud, lahti tulnud või selle kinnitus on ebakindel või tahavaateseadede ei tööta. 5) Peegel või tahavaateseadede ei vasta nõuetele või kata nõutud vaatevälja.	X		
			X	X	
				X	
3.4. Tuuleklaasipuhastid	Kontrollitakse vaatlusega ja proovilülitamisega.	1) Puhastid ei tööta või puuduvad. 2) Klaasipuhasti hari on defektne. 3) Klaasipuhasti hari puudub või ei puhasta enam klaasi.	X	X	
				X	

3.5. Tuuleklaasipesurid	Kontrollitakse proovilülitamisega.	1) Klaasipesurid ei tööta korralikult (puudub pesuvedelik, kuid pump töötab või veejuga on valesti reguleeritud). 2) Klaasipesurid ei tööta.	X		
3.6. Tuuleklaasi soojendi	Kontrollitakse proovilülitamisega.	1) Soojendi ei tööta või on silmnähtavalt defektne.		X	
3.7. Aknaklaasi tõstukid	Kontrollitakse käitamise või proovilülitamisega.	1) Tõstukiga ei ole võimalik akent avada. 2) Tõstukiga ei ole võimalik juhiakent avada.	X		X
4. TULED, HELKURID JA ELEKTRISEADMED					
4.1. Lähi- ja kaugtulelaternad					
4.1.1. Seisund ja toimimine	Kontrollitakse vaatlusega ja proovilülitamisega.	1) Valgusallikas on defektne või puudub (tuli koosneb mitmest valgusallikast; LED valgusallika puhul töötab vähemalt 1/3). 2) Valgusallikas on defektne või puudub (tuli koosneb üksikust valgusallikast; LED valgusallika puhul töötab alla 1/3). 3) Reflektor ja hajutiklaas on defektne. 4) Reflektor või hajutiklaas puudub või on tugevalt defektne. 5) Laterna kinnitus on ebakindel.	X		X
4.1.2. Lähitulelaternate reguleeritus	Esilaternate reguleerituse kontrollimise seadmega.	1) Lähitulelatern on reguleerimata (valgusvihi langemis-nurk erineb kuni 1/3 võrra tootja poolt ettenähtust). 2) Lähitulelatern on reguleerimata (valgusvihi langemisnurk erineb üle 1/3 võrra tootja poolt ettenähtust).	X		X
4.1.3. Lülitamine	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Lülitamine ei tööta vastavalt nõuetele (sama aegselt põlevad laternad). 2) Korraga sisselülitatavate laternate valgustugevus ületab lubatud. 3) Lüli talitluse rike.	X		X
4.1.4. Vastavus nõuetele	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Latern, selle valguse värvus, paigutus või valgustugevus ei vasta nõuetele. 2) Hajutiklaasil olev kate või muu takistus valgusallikal vähendab ilmselgelt valgustugevust või muudab valguse värvi. 3) Valgusallikas või latern ei vasta nõuetele.		X	X
4.1.5. Lähitulelaternate reguleerimisseadmed (kui need on kohustuslikud)	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Reguleerimisseadmed ei tööta või on puudu. 2) Käsijuhtimisega seadet ei saa juhikohalt käitada.		X	X

4.1.6. Laterna hajutiklaasi puhasti (kui see on kohustuslik)	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Laterna hajutiklaasi puhasti ei tööta. 2) Gaaslahenduslampidega laterna hajutiklaasi puhasti ei tööta või puudub.	X		X	
4.2. Eesmised, tagumised ja külgmised ääretulelaternad						
4.2.1. Seisund ja toimimine	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Valgusallikas on defektne. 2) Üle 50 % valgusallikatest ei tööta. 3) Hajutiklaas on defektne. 4) Hajutiklaas on oluliselt kahjustatud. 5) Laterna kinnitus on ebakindel. 6) Latern võib küljest ära kukkuda.	X X X		X X X	
4.2.2. Lülitamine	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Lülitamine ei tööta vastavalt nõuetele. 2) Tagumisi ja külgmisi ääretulelaternaid on võimalik välja lülitada esilaternate põlemise ajal. 3) Lülitite talitluse rike.	X		X X	
4.2.3. Vastavus nõuetele	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Latern, selle valguse värvus, paigutus või valgustugevus ei vasta nõuetele. 2) Punane tuli ees või valge tuli taga. 3) Hajutiklaasil olev kate või muu takistus valgusallikal vähendab ilmselgelt valgustugevust või muudab valguse värvi. 4) Oluliselt vähenenud valgustugevus.	X X		X X	
4.3. Piduritulelaternad						
4.3.1. Seisund ja toimimine	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Valgusallikas on defektne või puudub (tuli koosneb mitmest valgusallikast; LED valgusallika puhul töötab vähemalt 1/3). 2) Valgusallikas on defektne või puudub (tuli koosneb üksikust valgusallikast; LED valgusallika puhul töötab alla 1/3). 3) Kõik valgusallikad on defektsed. 4) Hajutiklaas on defektne. 5) Hajutiklaas puudub või on tugevalt defektne. 6) Laterna kinnitus on ebakindel. 7) Latern võib küljest ära kukkuda.	X X X		X X X	X
4.3.2. Lülitamine	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Lülitamine ei tööta vastavalt nõuetele. 2) Lülitite talitluse rike.			X X	
4.3.3. Vastavus nõuetele	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Latern, selle valguse värvus, paigutus või valgustugevus ei vasta nõuetele. 2) Valge tuli taga või oluliselt vähenenud valgustugevus.	X		X	
4.4. Suuna- ja ohutulelaternad						
4.4.1. Seisund ja toimimine	Kontrollitakse vaatlusega,	1) Valgusallikas on defektne või puudub (tuli koosneb mitmest	X			

	proovilülitamisega.	valgusallikast; LED valgusallika puhul töötab vähemalt 1/3). 2) Valgusallikas on defektne või puudub (tuli koosneb üksikust valgusallikast; LED valgusallika puhul töötab alla 1/3). 3) Hajutiklaas on defektne. 4) Hajutiklaas puudub või on tugevalt defektne. 5) Laterna kinnitus on ebakindel. 6) Latern võib küljest ära kukkuda.	X	X	
4.4.2. Lülitamine	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Lülitamine ei tööta vastavalt nõuetele. 2) Lülitati puudub või ei tööta.	X	X	
4.4.3. Vastavus nõuetele	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Laterna värvus on tuhmunud. 2) Latern, selle valguse värvus, paigutus või valgustugevus ei vasta nõuetele.	X	X	
4.4.4. Vilkumissagedus	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Vilkumissagedus ei vasta nõuetele.	X		
4.5. Esimesed ja tagumised udutulelaternad					
4.5.1. Seisund ja toimimine	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Valgusallikas on defektne või puudub (tuli koosneb mitmest valgusallikast; LED valgusallika puhul töötab vähemalt 1/3). 2) Valgusallikas on defektne või puudub (tuli koosneb üksikust valgusallikast; LED valgusallika puhul töötab alla 1/3). 3) Hajutiklaas on defektne. 4) Hajutiklaas puudub või on tugevalt defektne. 5) Laterna kinnitus on ebakindel. 6) Laterna kinnitus on ebakindel ja latern võib eest ära kukkuda ja võib häirida oma valgusvihuga vastutulevaid sõidukeid.	X	X	
4.5.2. Reguleeritus	Esilaternate reguleerituse kontrollimise seadmega.	1) Valgusvihu valguse ja varju piiri korral on eesmine udutuli horisontaalselt valesti reguleeritud (valgusvihk liiga madal). 2) Valgusvihk esilaternate valgusvihust kõrgemal.	X	X	
4.5.3. Lülitamine	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Lülitamine ei tööta vastavalt nõuetele. 2) Lülitati puudub või ei toimi.	X	X	
4.5.4. Vastavus nõuetele	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Latern, selle valguse värvus, paigutus või valgustugevus ei vasta nõuetele. 2) Süsteem ei tööta vastavalt nõuetele.		X	
4.6. Tagurdustulelaternad					
4.6.1. Seisund ja toimimine	Kontrollitakse vaatlusega,	1) Valgusallikas on defektne või puudub.	X		

	proovilülitamisega.	2) Laternaklaas on defektne või puudub. 3) Laterna kinnitus on ebakindel. 4) Latern võib küljest ära kukkuda.	X X	X	
4.6.2. Lülitid	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Lülitid ei tööta vastavalt nõuetele. 2) Tagurdustule võib sisse lülitada siis, kui tagasikäik ei ole sisse lülitatud.	X	X	
4.6.3. Vastavus nõuetele	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Latern, selle valguse värvus, paigutus või valgustugevus ei vasta nõuetele. 2) Süsteem ei tööta vastavalt nõuetele.	X	X	
4.7. Tagumise registreerimismärgitule latern					
4.7.1. Seisund ja toimimine	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Latern heidab otsevalgust taha. 2) Valgusallikas on defektne või puudub (tuli koosneb mitmest valgusallikast). 3) Registreerimismärk on täielikult valgustamata. 4) Laterna kinnitus on ebakindel. 5) Latern võib küljest ära kukkuda.	X X	X	
4.7.2. Vastavus nõuetele	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Latern, selle valguse värvus, paigutus või valgustugevus ei vasta nõuetele. 2) Süsteem ei tööta vastavalt nõuetele.	X X	X	
4.8. Helkurid, nähtavamaks tegemise märgistus (valgustpeegeldav) ja tagumised tunnusmärgid					
4.8.1. Seisund	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Helkur, tunnusmärk või helkurmaterjalid on kahjustunud. 2) Helkur, tunnusmärk või helkurmaterjalid on kahjustunud ja see mõjutab peegeldust. 3) Helkuri või tunnusmärgi kinnitus on ebakindel. 4) Helkur või tunnusmärk võib küljest ära kukkuda.	X X	X	
4.8.2. Vastavus nõuetele	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Helkur, tunnusmärk või helkurmaterjal, nende peegeldatav värv või paigutus ei vasta nõuetele. 2) Need puuduvad või peegeldavad ette punast või taha valget värvust.	X	X	
4.9. Valgustusseadmete kohustuslikud märgutuled					
4.9.1. Seisund ja toimimine	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Märgutuli ei tööta. 2) Märgutuli ei tööta kaugtulede või tagumise udulaterna puhul.	X	X	
4.9.2. Vastavus nõuetele	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Ei vasta nõuetele.	X		
4.10. Veduki ja haagise ühendusjuhtmed	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Pistikupesa kinnitus on ebakindel. 2) Pistikupesa on lahti. 3) Isolatsioon on kahjustunud või selle seisund on halvenenud. 4) Võib tekkida lühise oht. 5) Haagise või veduki elektriühendused ei toimi õigesti.	X X	X X	

4.14.2. Vastavus nõuetele	Kontrollitakse vaatlusega, proovilülitamisega.	1) Latern, selle valguse värvus, paigutus või valgustugevus ei vasta nõuetele. 2) Süsteem ei tööta vastavalt nõuetele.		X X	
5. VEERMIK JA VEDRUSTUS					
5.1. Teljed					
5.1.1. Teljed	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil. Kasutada võib lõtkutestrit.	1) Telg on murdunud või deformeerunud. 2) Telje kinnitus on ebakindel. 3) Liikumine šassii/kere suhtes ülemäära suur. 4) Sobimatu parandamine või muutmine. 5) Sobimatu parandamise või muutmise tõttu on sõiduki stabiilsus halvenenud, mõjutab toimimist, liiga lähedal muudele sõidukiosadele või maapinnale.		X X	X X X
5.1.2. Käändmik	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil. Kasutada lõtkutestrit. Kõigile ratastele rakendatakse vertikaal- või külgiõudu ning üles märgitakse liikumise ulatus teljetala ja käändmiku vahel.	1) Käändmik on murdunud. 2) Käändteljepolt või kuulliigend või puksid on ülemäära kulunud. 3) Käändteljepolt või kuulliigend võib lahti tulla ja see mõjutab sõiduki suunastabiilsust. 4) Ülemäärane liikumine teljetala ja käändmiku vahel. 5) Käändmik võib teljetala küljest lahti tulla. 6) Käändteljepolt või kuulliigend on teljel liigse lõtkuga. 7) Käändteljepolt või kuulliigend on teljel lahtine ja see mõjutab sõiduki suunastabiilsust.		X X X	X X X X
5.1.3. Rattalaagrid	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil. Ratast loksutatakse või rakendatakse igale rattale külgiõudu ning üles märgitakse, kui suures ulatuses liigub ratas käändmiku suhtes ülespoole. Kasutada võib lõtkutestrit.	1) Ülemäärane lõtk rattalaagrites. 2) Ülemäärane lõtk rattalaagrites ja purunemise oht. 3) Rattalaagrid poovad. 4) Rattalaagrid kinni kiilunud..		X X	X X
5.2. Veljed ja rehvid					
5.2.1. Rattarumm	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Mis tahes rattamutrid või –poldid puuduvad või on lahti tulnud. 2) Rohkem kui 25% rattamutritest või poltidest puuduvad või on lahti. 3) Rumm on kulunud või kahjustunud. 4) Rumm on kahjustatud sellisel viisil,		X X	X X

		et ratast ei saa ohutult kinnitada.			
5.2.2. Veljed	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil. Kõikide velgede kontroll vaatlusega mõlemast küljest.	1) Mis tahes mõra või defekt keevises. 2) Rehvi lukustusrõnga kinnitus on ebakindel. 3) Rehvi lukustusrõngas võib küljest ära kukkuda. 4) Velg on oluliselt deformeerunud või kulunud. 5) Velg on oluliselt kahjustunud või kulunud, et see mõjutab rehvi püsivust veljel või kinnitust rummuga. 6) Velje suurus või tüüp ei vasta nõuetele ning mõjutab liiklusohutust. 7) Puuduvad velje kinnituspoldi või -mutri katted (kui need on nõutud). 8) Velje kinnituseks kasutatakse selle tüübile mittevastavaid kinnituspolte või -mutreid.		X X X X X	X X X
5.2.3. Rehvid	Kogu rehvi kontroll vaatlusega, kas siis pöörates maapinnalt üles tõstetud ratast koos või sõites sõidukiga edasi ja tagasi.	1) Rehvi mõõtmed, paigutus, koormustaluvus, tüübikinnitusmärk või kiiruskategooria ei vasta nõuetele ning mõjutab liiklusohutust. 2) Rehvi koormusindeks või kiiruskategooria on kasutamiseks ebapiisav, rehvi puutub kokku sõiduki muude liikumatute osadega, mis halvendab ohutut juhtimist. 3) Samal teljel asuvate rataste või topeltrataste rehvid on erineva mõõtmetega. 4) Samal teljel asuvad rehvid on erineva konstruktsiooniga (nt radiaal-/diagonaalrehvid). 5) Mis tahes tõsine kahjustus või auk rehvis. 6) Koord on nähtav või katki. 7) Rehvimustri kulumise indikaator on nähtav või jääksügavus ei vasta nõuetele. 8) Vähem kui 80% nõutavast mustri jääksügavusest. 9) Rehvi puutub kokku sõiduki muude liikumatute osadega, ei mõjuta ohutut juhtimist. 10) Sügavamaks lõigatud mustri, taastatud või naastrehi ei vasta nõuetele. 11) Koorti kaitsekiht on kahjustatud. 12) Rehvirõhu kontrollsüsteemi talitluses esineb häire (kui see on nõutud). 13) Rehvirõhu kontrollsüsteem ei ole ilmselt töökorras.	X	X X X X X X X	X X
5.3. Vedrustus					

5.3.1. Vedrud ja stabilisaator	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil ja lõtkutesteriga.	1) Vedru kinnitus šassii või telje külge on ebakindel. 2) Vedru on kinnitusest lahti. 3) Vedru on kahjustunud või murdunud. 4) Vedru pealeht või üle 50 % lisalehtedest pakis on murdunud. 5) Vedru puudub. 6) Vedru pealeht või üle 50 % lisalehtedest pakist puudu. 7) Sobimatu parandamine või muutmine. 8) Vedrustus ei toimi. 9) Stabilisaatori puksil või kuulliigendis esineb lõtkusid. 10) Stabilisaator ei toimi või puudub.	X	X X X X X	X X X X
5.3.2. Amortisaatorid	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil.	1) Amortisaatori kinnitus šassii või telje külge on ebakindel. 2) Amortisaator lahti või puudub. 3) Kahjustada saanud amortisaator lekib või ei ole enam töökorras. 4) Läbilööki amortiseerivad puhvrid on katki, ei ole omal kohal või puuduvad.	X X	X X	
5.3.3. Torsioonvedru, reaktiivvardad, õõtshargid ja –hoovad	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil ja lõtkutesteriga.	1) Kinnitus šassii või telje külge on ebakindel. 2) Võib lahti tulla ja mõjutab sõiduki suunastabiilsust. 3) Detail on kahjustunud või liigselt korrodeerunud. 4) Detail mõranenud. 5) Sobimatu parandamine või muutmine. 6) Liigub vastu teisi sõiduki osi või ei toimi.		X X X	X X X
5.3.4. Vedrustuse liigendid	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil ja lõtkutesteriga.	1) Kuulliigend või puks on ülemäära kulunud. 2) Kuulliigend või puks võib lahti tulla nii, et see mõjutab sõiduki suunastabiilsust. 3) Tolmukaitse kahjustatud. 4) Tolmukaitse puudub või oluliselt kahjustunud.	X	X X	X X
5.3.5. Õhkvedrustus	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Süsteem ei tööta. 2) Mis tahes komponent on kahjustunud, halvenenud seisundis või seda on muudetud ning see kahjustab süsteemi toimimist. 3) Süsteemi toimimine on olulisel määral kahjustatud. 4) Kuuldav leke süsteemis.		X X	X X

6. ŠASSII JA SELLELE KINNITATAVAD OSAD

6.1. Šassii või raam ja selle kinnitavad osad

6.1.1. Üldine seisund	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil.	1) Raami, piki- või risttala pragunemine või deformeerumine. 2) Konstruktsiooni tugevust oluliselt mõjutav mõra. 3) Tugevdusplaadid või kinnitused on ebakindlad. 4) Olulised kinnituskohad on lahti või kinnitused ei ole piisavalt tugevad. 5) Konstruktsiooni jäikust mõjutav kahjustus või ülemäärane korrosioon. 6) Konstruktsiooni tugevus ei ole enam piisav.		X	X
6.1.2. Väljalasketorud ja summutid	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil.	1) Heitgaasisüsteemi osade kinnitus on halvenenud. 2) Heitgaasisüsteemi osade kinnitusest lahti tuleku oht. 3) Heitgaasisüsteemi lekib. 4) Heitgaasid tungivad kabiini või sõitjateruumi ja see kujutab ohtu reisijate tervisele. 5) Heitgaasisüsteemi on omavoliliselt ümberehitatud.	X	X	X
6.1.3. Kütusepaak ja –torud (sh kütteaine paak ja torud)	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil.	1) Paagi või torude kinnitus on halvenenud. 2) Paagi või torude kinnitustest lahti tuleku oht, mis võib tekitada võimaliku tuleohtu. 3) Kütuse leke, täiteava kork puudub või laseb läbi. 4) Tuleoht, kütus võib sattuda heitgaasitorustikule või teisele kuumadele osadele. 5) Kütusetorud või –voolikud on hõõrdunud. 6) Kütusetorud või –voolikud on oluliselt kahjustunud. 7) Tuleoht, mis on tingitud: kütuselekkest; ebaõigelt varjestatud kütusepaagist või heitgaasitorustikust; mootoriruumi seisundist. 8) LPG-, CNG- või vesinikusüsteem ei vasta nõuetele. 9) Kütusepaagi paigutus ei vasta nõuetele.	X	X	X
6.1.4. Kaitseraad, allasõidutõkked, esikaitstesüsteemid	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Igasugune lahti tulnud või kahjustunud osa võib riivamisel või kokkupuutel põhjustada vigastusi. 2) Osad on lahti tulnud või kahjustatud ning võivad küljest ära kukkuda. 3) Seade või selle paigutus ei vasta ilmselgelt nõuetele.		X	X
6.1.5. Varuratta kandur	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Varuratta kanduri seisund halvenenud. 2) Varuratta kandur on pragunenud	X	X	

	vaatlusega.	seisundis, silmnähtavalt ja tõsiselt kahjustunud või selle kinnituskohata on kerel omavoliliselt muudetud. 2) Kinnitused on lahti tulnud või mõranenud.			X
6.1.9. Mootori jõudlus	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Omavoliline mootori, toitesüsteemi või jõuallika muutmine.		X	
6.1.10. Elektrisõiduki laadimine	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Laadimispistiku seisund halvenenud. 2) Laadimispistiku seisund halvenenud, nii et see võib kujutada ohtu tervisele.	X	X	
6.2. Kabiin ja kere					
6.2.1. Seisund	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Katmikupaneel või –detail on lahti tulnud või kahjustunud/korrodeerunud nii, et see võib tekitada kokkupuutel vigastusi. 2) Katmikupaneeli või –detaili küljest ära kukkumise oht. 3) Kerepiilari seisund on kahjustatud. 4) Kerepiilari kahjustuse tõttu on halvenenud kogu kere stabiilsus. 5) Heitgaasid või mootorisuits pääsevad kabiini või sõitjateruumi. 6) Kabiin või sõitjateruumi pääsevad heitgaasid või mootorisuits kujutavad ohtu reisijate tervisele. 7) Sobimatu parandamine või muutmine. 8) Sobimatu parandamise või muutmise tõttu on tekkinud oht reisijate või liiklejate tervisele.		X X X X	 X X X
6.2.2. Paigaldus	Sõiduki kontroll vaatlusega kanalil või tõstukil.	1) Kere, kabiini või veosekasti kinnitus halvenenud. 2) Kere, kabiini või veosekasti kinnitused on halvenenud niivõrd, et see mõjutab sõiduki stabiilsust. 3) Kere/kabiin/veosekast ei ole šassiil või raamil otse. 4) Kere/kabiin/veosekast on šassii või risttalade külge ebakindlalt kinnitatud. 5) Kere/kabiin/veosekast on šassii või risttalade külge täielikult kinnitamata. 6) Kinnituskohad on ülemäära korrodeerunud. 7) Kinnituskohad on ülemäära korrodeerunud nii, et kogu sõiduki stabiilsus on halvenenud.		X X X X	 X X X
6.2.3. Uksed ja ukسلukud	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Uks ei avane või ei sulgu korralikult. 2) Uks võib iseenesest avaneda või ei püsi suletuna (liuguks). 3) Uks võib iseenesest avaneda või ei püsi suletuna (pöördüks)		X X	 X

		4) Uks, uksehing, lukud või uksepost halvenenud seisundis. 5) Uks, uksehing, lukud või uksepost on puudu või lahti tulnud.	X	X	
6.2.4. Põrand ja veoseruum	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Põrand on oluliselt halvenenud seisundis. 2) Põranda seisundi tõttu ei ole reisijatel ohutu sõidukis viibida. 3) Veoseruumi põrandal puuduvad koorma sidumiseks aasad või konksud. 4) Veoseruumi ja sõitjateruumi vahel puudub vahesein.		X X X	X
6.2.5. Juhiste	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Iste on defektse konstruktsiooniga. 2) Iste on lahti tulnud. 3) Istme reguleerimise mehhanism ei tööta õigesti. 4) Iste liigub või seljatugi ei ole fikseeritav. 5) Sõidukisse paigaldatud iste ei vasta nõuetele.	X	X X	X X
6.2.6. Muud istmed	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Istmed on defektse konstruktsiooniga või nende kinnitus on ebakindel. 2) Iste on lahti tulnud. 3) Sõidukisse paigaldatud istmed ei vasta nõuetele. 4) Istmeid lubatust rohkem või nende asetus ei ole vastavuses tüübikinnitusega.	X	X X	X
6.2.7. Muud juhtimisseadmed	Kontrollitakse vaatlusega ja käitamiseiga.	1) Sõiduki ohutuks käitamiseks vajalik seade ei tööta õigesti.	X		
6.2.8. Kabiini astmed	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Aste või platvorm ebakindel. 2) Astme või platvormi kasutamisel võib reisija ennast vigastada.	X	X	
6.2.9. Muud sõiduki sise- ja välisseadmed või varustus (tugihark, mootorratta käepide, jalatoed jne.)	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Muu seadme kinnitus on defektne. 2) Muu seade ei vasta nõuetele. 3) Osad on paigaldatud nii, et need võivad või nende kasutamisel võib tekitada vigastusi. 4) Hüdraulikaseade lekib. 5) Ülemäärane leke hüdraulika seadmest.	X X	X X	
6.2.10. Porikaitsemed (poritiivad, -põlled, porikaitsevarustus)	Kontrollitakse vaatlusega	1) Detail puudub või olulisel määral kahjustatud või selle kinnitus on halvenenud. 2) Detail võib küljest ära kukkuda. 3) Porikaitse ei vasta nõuetele. 4) Porikaitse paigutus ei vasta nõuetele, rehvi veerepind on ebapiisavalt kaetud.	X X	X X	

7. MUU VARUSTUS

7.1. Turvavööd/turvavööpandlad					
7.1.1. Turvavööde ja nende pannalde kinnituste turvalisus	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Kinnituskoht on oluliselt halvenenud seisundis. 2) Kinnituskoht on muutunud kasutuskõlbmatuks. 3) Kinnituskohast lahti tulnud.		X	X
7.1.2. Seisund	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Ette nähtud turvavöö puudub või ei ole paigaldatud. 2) Turvavöö on kahjustunud. 3) Turvavöö on välja veninud või see on rebenenud. 4) Turvavöö ei vasta nõuetele. 5) Turvavöö pannal on kahjustunud või ei toimi õigesti. 6) Turvavöö tõmbur on kahjustunud või ei toimi õigesti.	X	X	
7.1.3. Turvavöö leevendi	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Turvavöö leevendi ilmselt puudub või ei sobi kasutamiseks asjaomases sõidukis.		X	
7.1.4. Turvavöö eelpingutid	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Eelpinguti ilmselt puudub või ei sobi kasutamiseks asjaomases sõidukis.		X	
7.1.5. Turvapadi	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Turvapadi ilmselt puudub. 2) Turvapadi ilmselt ei tööta.		X	
7.1.6. SRS-süsteemid	Kontrollitakse vaatlusega.	1) SRS-süsteemi rikkeindikaator näitab mis tahes riket süsteemis.		X	
7.2. Tulekustuti	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Puudub, ei vasta nõuetele või on kohustuslikus korras kontrollimata. 2) Puudub, ei vasta nõuetele või on kohustuslikus kontrollimata, kui on nõutav ühissõidukis (nt takso, liinibuss, reisibuss jne.).	X	X	
7.3. Lukud ja kasutamistõkis	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Ei toimi – ei takista sõiduki käitamist. 2) Defektne. 3) Tahtmatu lukustumine või blokeerumine.	X	X	X
7.4. Ohukolmnurk	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Puudub või ei vasta nõuetele.	X		
7.5. Esmaabivahendid (kui need on nõutavad)	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Puudub või ei vasta nõuetele.	X		
7.6. Ratta tõkiskingad	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Puuduvad või on valede mõõtmetega.	X		
7.7. Helisignaalseade	Kontrollimine visuaalselt ja käitamisel.	1) Ei tööta korralikult. 2) Töökõlbmatu. 3) Signaali lülitamine raskendatud. 4) Helitugevus ei vasta nõuetele. 5) Heli on vahelduva tonaalsusega.	X	X	
7.8. Kiirusmõõdik	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Ei ole paigaldatud vastavalt nõuetele. 2) Puudub kui see on nõutav. 3) Toimimine on halvenenud. 4) Ei tööta. 5) Mõõdikut ei saa piisavalt	X	X	

		valgustada. 6) Ei ole valgustatud.		X	
7.9. Sõidumeerik (kui see on paigaldatud/nõutav)	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Sõidumeerik puudub või ei tööta. 2) Plommid on rikutud või puuduvad. 3) Paigaldusplaat puudub, on loetamatu või aegunud. 4) Ilmne rikkumine või manipuleerimine. 5) Rehvide mõõdud ei vasta kalibreerimise parameetritele.		X X X X X	
7.10. Kiiruspiirik	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Kiiruspiirik puudub või ei ole töökorras. 2) Seadistatud kiirus on vale. 3) Plommid on rikutud või puuduvad. 4) Paigaldusplaat puudub või on loetamatu. 5) Rehvide mõõtmed ei vasta kalibreerimise parameetritele.		X X X X	
7.11. Läbisõidumõõdik	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Ilmselt ei tööta.	X		
7.12. Elektrooniline stabiilsuskontroll (ESC)	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Ratta pöörlemissagedusandurid puuduvad või on kahjustunud. 2) Juhtmestik on kahjustunud. 3) Muud osad puuduvad või on kahjustunud. 4) Lüliti on kahjustunud või ei tööta õigesti. 5) Süsteemi rikkeindikaator näitab mis tahes riket süsteemis.		X X X X X	
8. SAASTED					
8.1. Müra					
8.1.1. Müravähendussüsteem	Subjektiiivne hindamine (välja arvatud juhul, kui ülevaataja arvates võib müratase ületada piirnorme – sel juhul tuleb teha seisumüra katse, kasutades müramõõdikut).	1) Seisumüratase ületab valmistaja lubatud taset. 2) Mis tahes osa müravähendussüsteemist on kinnitusest lahti, kahjustatud, valesti paigaldatud, puudub või muudetud nii, et see suurendab mürataset. 3) Mis tahes osa võib küljest ära kukkuda.		X X	X
8.2. Heitgaasid					
8.2.1. Ottomootori heitmed					
8.2.1.1. Heitgaaside toksilisuse vähendamise seadmed	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Tootja paigaldatud heitgaaside toksilisuse vähendamise seadmed puuduvad või on ilmselt defektsed. 2) Heitkoguste mõõtmist oluliselt mõjutavad lekked.		X X	
8.2.1.2. Heitgaasid (v.a kahetակtilised mootorid ja L-kategooria sõidukid)	Heitgaaside mõõtmine heitgaasi-analüsaatoriga. Teise võimalusena võib	1) Heitgaasid ületavad tootja ettenähtud piirväärtuseid või, juhul kui see teave ei ole kättesaadav, siseriiklike nõuetega ettenähtud		X	

	sobivate parda-diagnostika (OBD) seadmetega varustatud sõidukite puhul heitgaasisüsteemi nõuetekohast toimimist kontrollida OBD-seadme vastava näidu põhjal, kontrollides OBD-süsteemi nõuetekohast toimivust heitgaaside mõõtmise kohas tühikäigul tootja soovitatavatel katse ettevalmistamise tingimustel.	piirväärtuseid. 2) OBD kontrollimisel leitud oluline rike. 3) Töötava mootori püsival töörežiimil väljub nähtavat suitsu (v.a. veeaur).		X X	
8.2.2. Diiselmootori heitmed					
8.2.2.1. Heitgaaside toksilisuse vähendamise seadmed	Kontrollitakse vaatlusega.	1) Tootja paigaldatud heitgaaside toksilisuse vähendamise seadmed puuduvad või on ilmselt defektsed. 2) Heitkoguste mõõtmist oluliselt mõjutada võivad lekked.		X X	
8.2.2.2. Suitsusus (v.a L-kategooria sõidukid)	Heitgaaside suitsususe mõõtmine suitsususe mõõturiga kooskõlas punktis 4 toodud meetodiga.	1) Suitsusus ületab tootja ettenähtud piirväärtuseid või, juhul kui see teave ei ole kättesaadav või selle kasutamine ei ole lubatud, siseriiklike nõuetega ettenähtud piirväärtuseid. 2) Töötava mootori püsival töörežiimil väljub nähtavat suitsu (v.a. veeaur).		X X	
8.3. Elektromagnetiliste häirete vähendamine					
8.3.1. Raadiohäired	Kontroll vaatlusega.	1) Raadiovastuvõtja töö on häiritud.	X		
8.4. Muud keskkonnaga seotud puudused					
8.4.1. Vedelikulekked	Kontroll vaatlusega.	1) Mistahes ülemäärane vedelikuleke (v.a. vesi), mis võib kujutada ohtu teistele liiklejatele või keskkonnale.		X	
9. TÄIENDAVALT KONTROLLITAVAD SÕLMED REISIJATE VEOKS KASUTATAVATELE M₂ ja M₃ KATEGORIA SÕIDUKITELE					
9.1. Väljapääsud					
9.1.1. Sisse- ja väljapääsud	Kontroll vaatlusega ja käitamisel.	1) Tõrge toimimisel. 2) Halvenenud seisund. 3) Võib tekitada reisijale vigastusi. 4) Väljapääsude (nt uste) avamise ja sulgemise seadmed on vigased. 5) Väljapääs ei vasta nõuetele. 6) Väljapääs ei ole piisavalt lai.	X X	X X X	
9.1.2. Avariiväljapääsud	Kontroll vaatlusega ja käitamisel (kui see on asjakohane).	1) Tõrge toimimisel. 2) Avariiväljapääsu tähistavad sildid on loetamatud.	X	X	

		3) Avariiväljapääsu tähistavad sildid puuduvad. 4) Avariiväljapääsu avamise seade puudub või on vigane. 5) Väljapääs ei vasta nõuetele. 6) Ei ole piisavalt lai või on blokeeritud.	X	X X X	
9.2. Niiskuse ja jäite eemaldamise süsteem	Kontroll vaatlusega ja käitamisel.	1) Ei tööta õigesti. 2) Mürgiste gaaside või heitgaaside pääsemine juhikabiini või sõitjateruumi. 3) Mürgiste gaaside või heitgaaside pääsemine juhikabiini või sõitjateruumi ja oht reisijate tervisele. 4) Vigane jäite eemaldamise süsteem.		X X X	X
9.3. Ventileerimis- ja küttesüsteem	Kontroll vaatlusega ja käitamisel.	1) Ei tööta õigesti. 2) Mürgiste gaaside või heitgaaside pääsemine juhikabiini või sõitjate ruumi. 3) Mürgiste gaaside või heitgaaside pääsemine juhikabiini või sõitjate ruumi ja oht reisijate tervisele.		X X	X
9.4. Istmed					
9.4.1. Reisijate istmed (sh reisisaatjate istmed)	Kontroll vaatlusega.	1) Istmed on defektsed. 2) Kinnitusest lahti. 3) Klappistmed (kui need on lubatud) ei tööta automaatselt. 4) Klappistmed (kui need on lubatud) ei tööta automaatselt ja blokeerivad avariiväljapääsu. 5) Ei vasta nõuetele. 6) Istmeid on lubatust rohkem.	X X X	X X X	
9.4.2. Juhikabiini lisanõuded	Kontroll vaatlusega.	1) Päikesesirm või -vari vigane või puudub. 2) Vaateväli ahenenud. 3) Juhikabiini vaheseinad on ebakindlad või ei vasta nõuetele. 4) Juhikabiini vaheseinad on ebakindlad või ei vasta nõuetele ja võib tekitada vigastusi.	X X	X X	
9.5. Sisevalgustusseadmed	Kontroll vaatlusega ja käitamisel.	1) Seade on vigane või ei vasta nõuetele. 2) Seade ei toimi.	X	X	
9.6. Vahekäigud ja seisukohad	Kontroll vaatlusega.	1) Põrand on ebakindel. 2) Käsipuud/käepidemed on defektsed. 3) Käsipuud/käepidemed on oluliselt kahjustatud või puudu. 4) Käsipuude/käepidemete paigutus ei vasta nõuetele. 5) Vahekäigud pole piisavalt laiad.	X X	X X X	
9.7. Trepid ja astmed	Kontroll vaatlusega.	1) Halvenenud seisund. 2) Ohustab reisijate turvalisust. 3) Sissetõmmatavad astmed ei toimi	X	X X	

		õigesti. 4) Ei vasta nõuetele. 5) Valgustamata, liiga kitsad või kõrged.	X	X	
9.8. Reisijate sidesüsteem	Kontroll vaatlusega ja käitamisel.	1) Süsteem on vigane. 2) Süsteem ei toimi üldse.	X	X	
9.9 Kirjalik teave (kirjed)	Kontroll vaatlusega.	1) Vajalik teave on puudub, on eksitav või loetamatu. 2) Ei vasta nõuetele. 3) Vale teave.	X X	X	